

Республика Татарстан
СОВЕТ САБИНСКОГО
ГОРОДСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

422060, Республика Татарстан, Сабинский район,
п.г.т. Богатые Сабы, ул. Г.Закирова, 29
тел. 2-30-32, 2-31-35
Факс 8(84362) 2-32-35



e-mail:
sab.sab@tatar.ru

Татарстан Республикасы
САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
САБА ШӘҺӘР ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

422060, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Байлар Сабасы ш.т.б., Г.Закиров урамы, 29 йорт
тел. 2-30-32, 2-31-35
Факс 8(84362) 2-32-35

РЕШЕНИЕ

КАРАР

«25» сентябрь 2018 ел

№ 29

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Саба шәһәр жирлегенә төзекләндерү
кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында**

“Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”
06.11.2003 ел №131-ФЗ, “Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Байлар Сабасы
шәһәр тибындагы бистәсе” муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, шулай ук көнкүреш
объектларын төзек һәм чиста тоту өчен бердәм кагыйдәләр булдыру максатыннан, Татарстан
Республикасы Саба муниципаль районы Саба шәһәр жирлеге

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Саба шәһәр жирлеге Советының
2017нче елның 7нче ноябрәндә кабул ителгән “Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Саба шәһәр жирлегенә төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында”гы 34нче
номерлы карарына үзгәрешләр кертергә (кушымта нигезендә).
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында «Интернет»
челтәрәндә <http://pravo.tatarstan.ru> адресы, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Саба шәһәр жирлеге рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/rus/saba> адресы буенча һәм жирлек
территориясендәге мәгълүмати стендларда бастырырга.

Саба шәһәр жирлеге башлыгы урынбасары



Р.М.Хәсәнов

**Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Саба шәһәр жирлегенен
төзекләндерү кагыйдәләренә үзгәрешләр**

1. 6 нчы пунктта:

1.1. икенче абзацтан соң түбәндәге эчтәлектәге абзац өстәргә:

“архитектур яктырту- әлеге кагыйдәләр белән күздә тотылган очрақларда, жирлек биләмәсендә урнашкан биналарны, корылмаларны, бина комплексларын, мәдәни мирас объектларын, төзекләндерү элементларын, архитектур-ландшафт объектларын караңгылыктан ачыклап һәм образлы итеп күрсәтү өчен һәм кичке вакытта сәнгати-тәэсирле визуаль мохит формалаштыру өчен кулланыла”;

1.2. бишенче абзацны түбәндәгечә баян итәргә:

“биләмәне төзекләндерү –гражданның яшәү шартларының уңайлылыгын тәэмин итү һәм үстерүгә, жирлек биләмәсенен санитар һәм зәвык хәлен яхшырту һәм саклап тоту, торак пунктларның биләмәләрен һәм анда урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми кулланылыштагы биләмәләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, аларның тирә-юнен саклап тотуга юнәлтелгән, әлеге кагыйдәләр белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру эшчәнлегә;

1.3. уникенче абзацтан соң түбәндәге эчтәлектәге абзацлар белән тулыландырырга:

“декоратив-монументаль сәнгать – ул төзекләндерү элементлары, шул исәптән декоратив-сәнгати бизәү кулланып ясалган гомумкулланылыштагы биләмәләр, массакуләм чаралар өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар өчен кече архитектура формалары;

“декоратив-сәнгати бизәү – объектның имиджын һәм сәнгатьлелелген күтәрүгә тәэсир итүче декоратив-монументаль сәнгатьнең монументаль яисә декоратив скульптура төрендә, монументаль яки декоратив сынлы сәнгать, мурал, мозаика, орнамент, стрит-арт, инсталляция, барельеф, сәнгати металл һәм башка төрләр.

1.4. уналтынчы абзацны алып атырга;

1.5. утыз алтынчы абзацтан соң түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

“обектның архитектур яктыртылыш паспорты- жирлек биләмәсендә урнашкан һәм аларның тышкы бизәлешенә таләпләр урнаштыручы, аерым торучы биналар яки корылмаларның, биналар комплексының, мәдәни мирас объектларының, төзекләндерү элементларының, архитектур-ландшафт объектларының бәйрәмчә яктыртылышын да исәпкә алган, бердәм архитектур-сәнгати яктыртылышны билгеләүче, билгеләнгән тәртиптә килешенгән документ;”

1.6. утыз жиденче абзацны түбәндәгечә баян итәргә:

“биналар һәм корылмаларның, шул исәптән капитал булмаган (фасадларның төсле чишелеше) колористик чишелеш паспорты – бердәм архитектур һәм фасадларның төсе чишелешен (фасад элементларын да кертеп) билгеләүче, аның тышкы бизәлешенә таләпләр куючы, билгеле тәртиптә килешенгән документ”;

1.7. кырыгынчы абзацны түбәндәгечә баян итәргә:

“якын-тирәдәге биләмә – бинага, корылмага, жир кишәрлегенә, әгәр ул жир кишәрлеге барлыкка килгән һәм аның чикләре жирлекнең төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән, ТР закон таләпләренә туры килгән очрақта, якын тирәдәге гомумкулланылыштагы жир;

1.8. кырык жиденче абзацта “биналарны бизэу” сүзен “һәм корылмаларны, шул исәптән капитал булмаганнарны да” дигән сүзләр белән тулыландырырга;

1.9. илленче абзацтан соң түбәндәге эчтәлектәге абзацларны өстәргә:
“күрсәткечләр – урам исемнәре, йорт, подъезд, фатир номерлары, янғын гидрантлары күрсәткечләре, геодезик билгеләр, магистраль камералары һәм суүткәргечләрнең коелары, канализация, жир асты газүткәргечләре корылмалары, полигонометрик билгеләр, инвалидлар өчен билгеләр, жирлек турында гомуми мәгълүмат бирүче, туризм өлкәсе объектларының урнашуы, мәгариф объектлары, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләр турында язылган аерым язулар;”

Урамнар һәм гомумшәһәр юллары – торак пункт эстетикасына югарырак таләпләр куелган гомумкулланылыштагы биләмәләр. Урамнарның һәм гомумшәһәр юлларының исемлеге жирлекнең муниципаль хокукый акты белән раслана.”

1.10. илле алтынчы абзацны түбәндәгечә баян итәргә:
“төзекләндерү элементлары – декоратив, техник, планлаштыручы, конструктив төзелешләр, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлау һәм бизэу төрләре, (шул исәптән биналарның, корылмаларның фасадларын), кече архитектура формалары, стационар булмаган объектлар, тышкы мәлүмат урнаштыру чаралары һәм биләмәнең төзекләндерү өлеше буларак кулланылуы күрсәткечләр.”

2. Беренче абзацның 9 нчы пункттында “тормышка ашырырга тиешләр” сүзен “тормышка ашыралар” сүзе белән алыштырырга.

3. Икенче абзацның 17 нче пункттында:

3.1. “өчен жаваплылыкны” сүзен алып атырга;

3.2. “алып баралар” сүзен “тәэмин итәләр” сүзе белән алыштырырга.

4. 25 нче пунктта:

4.1. беренче абзацта “төзелмә” сүзен алып атырга;

4.2. 7 нче пунктта “колонна” сүзе алдыннан “декоратив-сәнгати бизәлеш элементлары” сүзен өстәргә;

5. 26 нчы пунктта “тиешләр” сүзен алып атырга;

6. 26.1. һәм 26.2 пунктларында “чистартырга һәм юдырырга” сүзләрен “чистарталар һәм юдыралар” сүзләре белән алыштырырга;

7. 26.3. пунктта “үткәрергә” сүзен “үткәрәләр” сүзе белән алыштырырга;

8. 26.4 пунктта:

8.1. беренче абзацта “житештерергә” сүзен “житештерәләр” сүзе белән алыштырырга;

8.2. икенче абзацта “уздырылырга тиеш” сүзен “уздырыла” сүзе белән алыштырырга.

9. 26.5. пунктта “башкарырга” сүзен “башкаралар” сүзе белән алыштырырга.

10. 26.6 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“26.6. тышкы мәгълүмат кую чарасын (элмә тактаны) , ул кулланылмаган очракта (арендатор(субарендатор) киткән), бинаның фасады үзгәргән очракта алып аталар”.

11. 27.8 пунктта “яки төзелмәләр” сүзен алып атырга.

12. 27.11 пунктта “буяу” сүзен “бизәк төшерү” сүзе белән алыштырырга.

13. 27.13 пункттан соң түбәндәге эчтәлектәге 27.13.(1) пункты өстәргә:

“27.13(1). Фриз урнаштыру, фасадны конструкциягә (каркас, фасад, стеналар) күренә торган беркетү элементлары белән бизәу, һәм шулай ук мондый беркетүләргә каплай торган тоташтыру (планка, почмаклар, профильләр), фризның, кыекның, бизәлешнең төсенә туры килми торган төс белән бизәу”.

14. 27.22 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“27.22. биналарның һәм корылмаларның, шул исәптән капитал булмаган биналарның, фасадларында, тәрәзәләрдә(шул исәптән эчке ягында да), ишекләрдә (шул исәптән эчке

ягында да) алга таба куллану максаты белән афишалар, белдерүләр, плакатлар һәм башка төрле мәгълүмати-басма әйберләргә элү һәм ябыштыру”.

15. 27.23 пунктта “биналарның фасадларына граффити төшерү” сүзен “фасадларның архитектур, төсле чишелешен, биналарның декоратив-сәнгати бизәлешен һәм” сүзе белән алыштырырга.

16. 28.5 пункттан соң түбәндәгә эчтәлектәге 28)1) пункты өстәргә:

“28(1) тышкы кондиционерлар урнаштыру:

- Торак пунктның зәвыгына югарырак таләпләр куелган урам һәм гомумшәһәр юллары ягындагы төп һәм ян стеналарга;
- Кондиционерның эчке һәм тышкы блогын тоташтыручы чыбыктан еракта;
- Конденсатны үзәкләштерелгән читкә жибәрүдән башка”.

17. 30 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“30. Рөхсәт ителә:

30.1. подъездларга керү урынында мәгълүмат стендлары урнаштыру;

30.2. проектка туры китереп, биналарның түбәләрендә телевидение антенналары һәм кабельләре урнаштыру;

30.3. тышкы кондиционерларны проект белән махсус каралган яки күзгә артык чалынып тормый торган урыннарда(балкон, лоджияләргә эчке як стеналарына) кую шарты белән, торак пунктның зәвыгына югарырак таләпләр куелган урам һәм гомумшәһәр юллары ягындагы төп һәм ян стеналарга урнаштыру.

18. “Йорт билгеләре” бүлеген “Күрсәткечләр” исеме белән алыштырырга.

19. 31-39 пунктларны түбәндәгечә баян итәргә:

“31. Биналарның, корымаларның фасадлары күрсәткечләр белән жиһазландырылган булырга тиеш.

32. Урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр Башкарма комитетның муниципаль норматив актлары һәм әлегә кагыйдәләр белән беркетелгән урыннарда һәм башкаруда куела.

33. Урам исемнәре һәм йорт номерлары турында мәгълүмат Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә языла.

Урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләргә төрәнә һәм үрнәгенә таләпләр авыл жирлегә башкарма комитетының муниципаль норматив актлары белән раслана.

34. Урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр фасадларда:

- 2,5 метрдан түбән булмаган һәм жир өстеннән 5,0 метрдан да биек булмаган урында;
- фасадның тышкы почмагынан 1,0 метрдан ерак булмаган;
- витрина, тәрәзә, архитектур детальләр һәм декоратив-сәнгати бизәлешне капламый торган;
- ачык жайланмалы яктырткыч кулланмыйча;
- фасадның архитектур үзенчәлекләрен исәпкә алып;
- төп һәм ян фасадта- фасадның уң ягында, әлегә кагыйдәләрдә каралган искәртмәләрдән тыш;
- ишегалды фасадында –квартал эченә керү ягында;
- транспортның бер яклы йөрешле урамнарда –транспорт хәрәкәтенә башлану өлешенә якин фасадта;
- фасадның озынлыгы 100 метрдан артса, фасадның сул ягында да;
- сәнәгать предприятиеләргә корпусларында яки коймаларында – төп керү юлының уң ягында;
- урам һәм гомумшәһәр юллары киселешенә караган фасадларда – фасадның урам киселешенә якинрак почмакларында;

- бердәм горизонталь һәм вертикаль күчәрне исәпкә алып урнаштырыла.
- 35. Аерым басып торучы күрсәткечләрне (стелаларны) урнаштыру рөхсәт ителми:
 - нейтраль булмаган төсләрдә(соры, кара, көрән һәм башка караңгы төсләр) һәм (яки) табигый булмаган(табигыйга ошаган) материаллардан эшләнсә;
 - 6,0 метрдан артык биеклектә;
 - фундамент казымыйча;
 - тротуарның норматив киңлеген тарайтуга китергән очракта, шулай ук автомобильләрнен үтеп китү, куеп тору урыннарына;
 - агач кәүсәләренә 5,0 метрдан якинрак фундамент казып, жир кишәрлеге чикләрендә проект белән каралган яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) урынына;
 - профнастилдан, тукумалардан ясаганда ачык беркетү ысуллары кулланып;
 - мәгълүмат кырында фоторәсем кулланып;
 - машина кую урыннары саны турында мәгълүмат бирү очрагынан тыш, мәгълүмат бирүгә динамик ысул куллану;
- 36. Подъездлар һәм фатир номерлары язылган күрсәткечләр ишек кысасы өстендә яки ишек кысасының уң ягында 2,0-2,5 метр биеклектә куела.
- 37. Янғын гидрантлары, полигонометрик билгеләр, геодезик билгеләрнең урнашу урыны күрсәткечләре биналарның цоколендә, магистраль камераларында һәм суүткәргеч һәм канализация челтәрләренең коеларында урнаштырыла.
- 38. Янғын гидрантлары, полигонометрик билгеләр, геодезик билгеләрнең урнашу күрсәткечләрен урам исемнәре, йорт номерлары белән рәттән, шулай ук архитектур детальләр, декоратив-сәнгати бизәлеш, пыялалар, капкалар, ишекләрдә урнаштыру рөхсәт ителми.
- 39. Күрсәткечләрне чиста һәм төзек хәлдә тоту мөһим.
- 20. 40-42 пунктларны алып атырга.
- 21. 43 пунктның беренче абзафында “пандуслар, култыксала һ.б.” сүзләреннән соң “чүп савытлары белән” сүзе белән тулыландырырга.
- 22. 44 пунктта “проектлаганда” сүзеннән соң “эксплуатаөияләгәндә” сүзен өстәргә.
- 23. 44.5 пунктында “0,5 м дан артыграк” сүзен алып атырга.
- 24. 52 пунктына түбәндәге эчтәлекле 9 нчы пунктча өстәргә:
 - 9) ачык люклар, юл катлавындагы зыяннарны ачыклау һәм коймалар урнаштыру максатында юлларның торышын көндәлек күзәтеп тору;”
- 25. 55 пунктта “бурычлы” сүзен алып атырга.
- 26. 55.1 пунктта:
 - 26.1. “тәэмин итәргә” сүзен “тәэмин итәләр” сүзе белән алыштырырга;
 - 26.2. “житештерергә” сүзен “житештерәләр” сүзе белән алыштырырга.
- 27. 55.2 пунктың түбәндәгечә бәян итәргә:
 - “55.2 торақ йортта урам исеме һәм йорт номеры күрсәткечен булдыралар һәм аны төзек хәлдә тотуны тәэмин итәләр”.
- 28. 55.3 пунктта “кертәргә” сүзен “кертәләр” сүзе белән алыштырырга.
- 29. 55.4 пунктта:
 - 29.1. “карап тотарга” сүзен “карап тоталар” сүзе белән алыштырырга;
 - 29.2. “тәэмин итәргә” сүзен “тәэмин итәләр” сүзе белән алыштырырга.
- 30. 55.5 пунктта:
 - 30.1. “карап тотарга” сүзен “карап тоталар” сүзе белән алыштырырга;
 - 30.2. “үткәрү” сүзен “үткәрәләр” сүзе белән алыштырырга;
 - 30.3. “юл куймаска” сүзен “юл куймыйлар” сүзе белән алыштырырга.
- 31. 55.6 пунктта:
 - 31.1. “сафландырырга” сүзен “сафландыралар” сүзе белән алыштырырга;

- 31.2. “тээмин итэргэ” сүзен “тээмин итэлэр” сүзе белэн алыштырырга.
32. 55.7 пунктта “жыештырып куярга” сүзен “жыештырып куялар” сүзе белэн алыштырырга.
33. 55.8 пунктта:
- 33.1. “жиһазларга” сүзен “жиһазлылар” сүзе белэн алыштырырга;
- 33.2. “житештерергэ” сүзен “житештерэлэр” сүзе белэн алыштырырга.
34. 55.9 пунктта “житештерергэ” сүзен “житештерэлэр” сүзе белэн алыштырырга.
35. 55.10 пунктта “тээмин итэргэ” сүзен “тээмин итэлэр” сүзе белэн алыштырырга.
36. 56.7 пунктта “сулыкларны пычратырга” сүзен алып атырга.
37. 69 пунктны түбэндөгөчө бэян итэргэ:
- “69. Яңгыр сулары канализациясе челтэрлэренен техник яктан төзөк халэте (шул исэптэн люкларны, рэшэткэлэрне вакытында ябу) аларны эксплуатациялэүчө оешмалар тарафыннан тээмин ителэ.”
38. 74 пунктта “карап торырга тиеш” сүзен “карап торалар” сүзе белэн алыштырырга.
39. 76 пунктта:
- 39.1. беренче абзацны түбэндөгөчө бэян итэргэ:
- “76. Урамнар, юллар, майданнар, жэяүлө тротуарлар, торақ кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешмаларның билэмэлэре, шулай ук урам исемнэре һәм йорт номерлары язылган күрсэткечлэр, юл билгелэре һәм күрсэткечлэре, тышкы мәгълүмат чаралары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.”
- 39.2. өченче абзацта:
- 39.2.1. “аншлаглар һәм йорт номерлары һәм урам исемнэре язылган күрсэткечлэр” сүзлэрен “урам исемнэре һәм йорт номерлары күрсэткечлэре” сүзлэре белэн алыштырырга;
- 39.2.2. “архитектур-сәнгатьчө яктырту” сүзен “тышкы мәгълүмат чараларын архитектур яктырту” сүзе белэн алыштырырга.
40. 77 пунктны түбэндөгөчө бэян итэргэ:
- “77. Торақ пунктның панорамасын, гомумкулланылыштагы билэмэлэрне формалаштыручы, фасадлары белэн торақ пунктның зөвыгына югарырак таләплэр куелган урамнарга һәм юлларга караган биналар һәм корылмаларның милекчелэре милек формасына карамыйча:
- билгеләнгән тәртиптә килешенеп, проектка(паспортка) туры китереп, архитектур-ландшафт объектларының, төзекләндерү элементларының, биналар комплексының, аерым торучы бина яки корылмаларның бәйрәмчө яктыртылуын да кертеп, архитектур яктырту булуы һәм функциясен;
 - архитектур һәм бәйрәмчө яктырту өчен кулланылуы яктырту жайланмаларының экономияле һәм энергоэффектив булуын, электр энергиясен рациональ бүлү һәм куллануны;
 - яктырткыч жайланмаларның зөвыгы, дизайны, аларны көндөз һәм төнлө кабул итүне исәпкә алган материаллар һәм эшләнмэлэрнең сыйфаты;
 - яктырткыч жайланмаларның төрлө режимда эшлэве белэн идарә итүнең һәм хезмэт күрсәтүнең уңайлылыгын тээмин итэлэр.
- Архитектур яктыртуга таләплэр, бәйрәмчө яктыртуны да исәпкә алып, авыл жирлегә башкарма комитетының муниципаль хокукый актлары, күрсәтелгән кагыйдэлэр белэн билгеләнэ.”
41. 84 пунктны түбэндөгөчө бэян итэргэ:
- “84. Яктырту баганаларына һәм жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтэре баганаларына куелган барлык элементлар һәм объектларның канәгатьләнэрлек тышкы кыяфәтен һәм төзөк, куркынычсыз халәтен аларның милек хужалары тээмин итэ”
42. 87 пунктта “бурычлылар” сүзен алып атырга.

43. 87.1 пунктта

43.1. “күзәтергә” сүзен “күзәтәләр” сүзе белән алыштырырга;

43.2. “житештерергә” сүзен “житештерәләр” сүзе белән алыштырырга.

44. 87.2 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“87.2. яктыртуны кушуны һәм аеруны, шул исәптән архитектур яктыртуны һәм тышкы мәгълүмат чараларын яктыртуны, куелган тәртипләргә туры китереп башкаралар.”

45. 87.3 пунктта “сакларга” сүзен “саклыйлар” сүзе белән алыштырырга.

46. 87.4 пунктта “житештерергә” сүзен “житештерәләр” сүзе белән алыштырырга.

47. 88 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“88. Тротуарларга урнашкан тышкы яктырту баганалары һәм мачталарының һәм жәмәгать транспортының контакт челтәре баганаларының әйләнә-тирәсен жыештыруны тротуарларны жыештырырга җаваплы затлар тәэмин итә.

Автомат режимда эшләрүче трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә, башка инженер корылмаларына якин биләмәләренә жыештыруны шул объектлар урнашкан җир хужалары тәэмин итә.”

48. 89 пунктта “монументаль-декоратив бизәләш” сүзен “декоратив-сәнгати бизәләш (скульптура, аерым басып торучы инсталляцияләр, стрит-арт), аерым торучы күрсәткечләр (стелы)” сүзләре белән алыштырырга”.

49. 91 пунктта “бурычлылар” сүзен алып атырга.

50. 91.1 пунктта “карап тотарга” сүзен “карап тоталар” сүзе белән алыштырырга.

51. 91.2 пунктта:

51.1. “чор” сүзеннән соң “житештерәләр” сүзен өстәргә;

51.2. “житештерергә” сүзен алып атырга.

52. 91.3 пунктта “чистартырга” сүзен “чистарталар” сүзе белән алыштырырга.

53. 91.4 пунктта:

53.1. “урнаштырырга” сүзен “урнаштыралар” сүзе белән алыштырырга;

53.2. “үзгәртәргә” сүзен “үзгәртәләр” сүзе белән алыштырырга.

54. 91.5 пунктта “күзәтергә” сүзен “күзәтәләр” сүзе белән алыштырырга.

55. 91.6 пунктта “житештерергә” сүзен “житештерәләр” сүзе белән алыштырырга.

56. 94 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“94. Җир кишәрлеген арендау срогы чыкканнан соң, аредатор тарафыннан стационар булмаган объект сүтеп алына, ә җир кишәрлеге азат ителә һәм беренчел халәтенә кайтарыла.”

57. 95 пунктны алып атырга.

58. 96 пунктта “бурычлылар” сүзен алып атырга.

59. 96.1 пунктта “житештерергә” сүзен “житештерәләр” сүзе белән алыштырырга.

60. 96.2 пунктта:

60.1 “күзәтергә” сүзен “күзәтәләр” сүзе белән алыштырырга.

60.2 “карап тотарга” сүзен “карап тоталар” сүзе белән алыштырырга.

61. 96.3 пунктта:

61.1. “аныкларга” сүзен “аныклайлар” сүзе белән алыштырырга;

61.2. “чистартырга” сүзен “чистарталар” сүзе белән алыштырырга;

61.3. “буярга” сүзен “буйыйлар” сүзе белән алыштырырга.

62. түбәндәгә эчтәлекле 96.4 пункты өстәргә:

“96.4. тышкы мәгълүмат чараларын, билгеләнгән тәртиптә килешенеп эшләнгән объектның проекты (паспорты) нигезендә, стационар булмаган объектка урнаштыралар һәм эксплуатациялиләр.”

63. 109 пунктта “бурычлылар” сүзен алып атырга.

64. 109.1 пунктта “билгеләргә” сүзен “билгелиләр” сүзе белән алыштырырга.
65. 109.2. пунктта:
- 65.1. “күзәтергә” сүзен “күзәтәләр” сүзе белән алыштырырга;
 - 65.2. “чистартырга” сүзен “чистарталар” сүзе белән алыштырырга.
66. 109.3 пунктта “юл куймаска” сүзен “юл куймыйлар” сүзе белән алыштырырга.
67. 109.4 һәм 109.5 пунктларда “жиһазларга” сүзен “жиһазлылар” сүзе белән алыштырырга.
68. 109.6 һәм 109.7 пунктларда “юл куймаска” сүзен “юл куймыйлар” сүзе белән алыштырырга.
69. 109.8 пунктта “карап тотарга” сүзен “карап тоталар” сүзе белән алыштырырга.
70. 109.9 пунктта:
- 70.1. “үткәререргә” сүзен “үткәрәләр” сүзе белән алыштырырга;
 - 70.2. “урнаштырырга” сүзен “урнаштыралар” сүзе белән алыштырырга;
 - 70.3. “тээмин итәргә” сүзен “тээмин итәләр” сүзе белән алыштырырга.
71. 109.10 пунктта “жиһазларга” сүзен “жиһазлылар” сүзе белән алыштырырга.
72. 109.11 пунктта:
- 72.1. “тээмин итәргә” сүзен “тээмин итәләр” сүзе белән алыштырырга;
 - 72.2. “бүлөргә” сүзен “бүлөләр” сүзе белән алыштырырга.
73. “Авыл жирлеге биләмәсен бәйрәмчә бизәү” бүлегенә исемен “Жирлек биләмәсен бәйрәмчә (вакыйгалы) бизәү” дип үзгәртәргә.
74. 110 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:
- “110. “Жирлекнең биләмәсен бәйрәмчә (вакыйгалы) бизәү истәлекле вакыйгалар, мәдәни, спорт чаралары белән бәйле дәүләт яки башка бәйрәм чараларын уздыру вакытында башкарыла.
- Бәйрәмчә (вакыйгалы) бизәү мероприятиеләргә бәйле рәвештә афишалар, паннолар, декоратив элементлар һәм композицияләр урнаштырудан, шулай ук бәйрәмчә яктырткычлар (гирляндлар, күләмлә яктырткыч композицияләр һ.б.) урнаштырудан гыйбарәт. Бәйрәмчә (вакыйгалы) бизәү конструкцияләре биналарның фасадларына яки аерым куелырга мөмкин.
- Бәйрәмчә (вакыйгалы) бизәү элементларын эзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен көйләүче техник чараларның күренүчәнлегенә начарлануы, бозылуы рөхсәт ителми.”
75. “Жирлек биләмәсен бәйрәмчә бизәү” бүлегенән соң “Жирлек биләмәсендә йорт хайваннарын һәм кошларын тоту” бүлеген һәм түбәндәгә эчтәлекле 110.1 пункт өстәргә:
- “Жирлек биләмәсендә йорт хайваннарын һәм кошларын тоту.
- 110.1. Йорт хайваннарын һәм кошларын тоту:
- 110.1.1. Йорт хайваннарын тотуның, этләргә йөртүнең шартлары, төп принциплары Татарстан Республикасының 07.03.2014 №16-ЗРТ “Татарстан Республикасында йорт хайваннарын тотуның аерым сораулары турында” законы белән билгеләнә.
- 110.1.2. Авыл хужалыгы хайваннарын квартира, кунакханә тибындагы торак йортларда, тулай торакларда тоту рөхсәт ителми.
- 110.1.3. Авыл хужалыгы хайваннарын көтү, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән махсус көтүлек урыннарында, хужасы яки вәкаләтле зат күзәтүе астында башкарыла.
- 110.1.4. Рөхсәт ителми:
- 110.1.4.1. хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәп, балалар бакчасы биләмәләренә, ашханәләргә, шифаханәләргә, азык-төлек кибетләренә кертү;
 - 110.1.4.2. тыелган билге булган очракта хайваннарны учреждениеләргә кертү;
 - 110.1.4.3. хайваннарны һәм кошларны күзәтүчесез торак пункт биләмәләренә чыгару;

110.1.4.4. авыл хужалыгы хайваннарын башкарма комитет тарафыннан билгеләнмәгән жирләрдә көтү;

110.1.4.5. хайваннарны исерек хәлдәге затлар яки 14 яше тулмаган затлар көтү;

110.1.4.6. йорт хайваннарын һәм кошларны балконда, лоджиядә, торак йортларның гомумкулланылыштагы урыннарында (чиктәш фатирларның коридорында, баскыч клеткаларында, чормада, подвалда һ.б. ярдәмче бүлмәләрдә) даими тоту;

110.1.4.7. йорт хайваннарының, махсус меропряттиеләр үткәрү өчен билгеләнгән урыннардан тыш (күргәзмә һ.б.), биләмәдәге торак пунктларда махсус билгеләнмәгән урыннарда булуы;

110.1.5. этне йөртү өчен махсус билгеләнгән урында гына бәйдән ычкындырырга мөмкин. Махсус билгеләнгән урын булмаган очракта, башкарма комитет тарафыннан норматив-хокукый документ белән билгеләнгән сөзәклекләрдә, буш урыннарда этләренә йөртү рөхсәт ителә.

110.1.6. Этләренә өйрәтү яхшылап әйләндереп алынган майданчыкларда яки торак пункттан читтә генә башкарылырга мөмкин.

110.1.7. Йорт хайваннары яки кошлары тарафыннан килгән зыян өчен, РФ гамәлдәге законнары тәртибендә, аларның хужалары жавап тотат.

110.1.8. Жәмәгать урыннарында күзәтүчесез йөрүче хайваннар тотылырга тиеш.

76. 118.4 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“118.4. Тротуарлардан, ишегалларынан жыештырып алынган, калдык-постыклар, химик реагентлар, ком-тоз катнашмалары белән пычранмаган чиста көпшәк карны яшеллекләргә зыян китермичә һәм эрегән суларның агып китүенә тоткарлык тудырмыйча, яшел зоналарга чыгару рөхсәт ителә.”

77. 121 пунктта “үз исәбенән үткәргә бурычлы” сүзә урынына “үз исәбенән үткәрәләр” сүзә белән алыштырырга.

78. 141.2 пунктта “ике урна” сүзә алдына “бертөрле формадагы һәм төстәге” сүзләрен өстәргә.

79. 143.6. пунктта “тәмин итәргә бурычлылар” сүзән “тәмин итәләр” сүзә белән алыштырырга.

80. 147.6. пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“147.6. Ишегалларынан һәм кварталара йөрү юлларынан жыелган, куллану калдыклары, ком-тоз катнашмалары һәм реагентлар белән пычранмаган чиста карны, яшеллекләренә саклау һәм эрегән кар сулары агу мөмкинлеге тәмин ителгән очракта, яшел зоналарга кую рөхсәт ителә.”

81. 15 пунктта “бурычлылар” сүзән алып атырга.

82. 151.1. пунктта “якларга” сүзән “якыйлар” сүзә белән алыштырырга.

83. 151.2 пунктта “урнаштырырга” сүзән “урнаштыралар” сүзә белән алыштырырга.

84. 152 пунктта “тәмин итәргә бурычлылар” сүзән “тәмин итәләр” сүзә белән алыштырырга.

85. 153.5 пунктта “йорт яны территорияләрен” сүзләрен “шул исәптән шлагбаумнар яки үтәлисез йөрү яки үтеп китү өчен автомат капкалар” сүзләре белән тулыландырырга.”

86. түбәндәге эчтәлекле 153.16 пункт өстәргә:

“153.16. транспорт чараларын, шул исәптән чәчеләп ятучы(төзек булмаганнарын), кайсы ел фасылы булуга карамастан, әлегә территорияләрдә мәжбүри төзекләндерү эшләрен башкару зарурлыгы булу очракларынан тыш, яшел территорияләргә, балалар, спорт, хужалык майданчыкларына кую.”

87. 155 пунктта “тәмин итәргә бурычлылар” сүзән “тәмин итәләр” сүзә белән алыштырырга.

88. 155.1 пунктта “сакланыш” сүзен “бөтенлек” сүзе белән тулыландырырга.

89. түбәндәге эчтәлекле 155.5 пункты өстәргә:

“155.5. яшелләндерелгән территорияләрне саклау элементларын, транспорт чаралары кермәслек итеп, 0,5 м биеклектән артмаган декоратив коймалар яки 0,5 м биеклектән артмаган баганалардан урнаштырырга яки куаклар утыртырга.”

90. 165 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“165. Төзекләндерүнең түбәндәге элементлары проект (паспорт) нигезендә, билгеләнгән тәртиптә килешенеп һәм тулаем аңа туры китереп урнаштырыла:

- аерым торучы күрсәткечләр(стелалар);
- тышкы мәгълүмат чаралары;
- декоратив-сәнгати бизәү төрөндәге кече архитектур формалар, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү, су жайланмалары, типлы муниципаль жиһаз, коммуналь-көнкүреш жиһазлары;
- капитал булмаган объектлар, шул исәптән шәхси башкарудагы сезонлы объектлар, һәм стационар булмаган сәүдә объектлары;
- аерым витриналар һәм керү төркемнәреннән тыш, биналарны, корылмаларны архитектур яктырту, шул исәптән капитал булмаганнарын да;
- фасадларның төсле чишелеше, шул исәптән декоратив-сәнгати бизәү төрөндә;
- гомумкулланыштагы, чикле кулланыштагы жирләрне комплекслы төзекләндерү;
- кондиционерларның тышкы блокларын комплекслы урнаштыру.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарындагы төзекләндерү элементларына проект (паспорт) мәдәни мирас объектларын саклау, куллану, популярлаштыру һәм дәүләт саклавы өлкәсендә вәкаләтле органнар белән килешенә.

Биләмәне төзекләндерүнең озак вакытлы яки даими кулланылышлы стационар элементлары аларны кулдан күчереп кую мөмкинлеген калдырмыйча, ныгытып урнаштырылырга тиеш.

Төзекләндерү элементларындагы мәгълүмат Россия Федерациясе дәүләт теле һәм Татарстан Республикасында дәүләт телләре турында закончалык таләпләрен саклап урнаштырылырга тиеш.

Ике яки күбрәк тел кулланылган очракта текстлар эчтәлеге һәм техник бизәлеше ягыннан охшаш булырга, аңлаешлы итеп эшләнәргә тиеш.”

91. 170.1 пунктта “һәм транспорт чараларының һәм башка техниканың куеп тору урыннары белән” сүзләрен алып атырга”

92. Түбәндәге эчтәлекле 170.5 пункт өстәргә:

“170.5. яшелләндерелгән территорияләрне саклау элементларын, транспорт чаралары кермәслек итеп, 0,5 м биеклектән артмаган декоратив коймалар яки 0,5 м биеклектән артмаган баганалардан урнаштырырга”.

93. 171 пунктта “бурычлылар” сүзен алып атырга.

94. 171.1 пунктта “тәэмин итәргә” сүзен “тәэмин итәләр” сүзе белән алыштырырга.

95. 171.2 пунктта “тәэмин итеп торырга” сүзен “тәэмин итеп торалар” сүзе белән алыштырырга.

96. 171.3 пунктта “тәэмин итәргә” сүзен “тәэмин итәләр” сүзе белән алыштырырга.

97. 171.4 пунктны түбәндәгечә баян итәргә:

“171.4. Агачлар яки куаклар утыртуны яки күчереп утыртуны, шулай ук сукмаклар чөлтәрен, майданчыкларны, газоннарның планлаштыруын үзгәртүне жирле үзидарәнең башкарма органнары белән килешенгән проектлар буенча гына башкаралар.”

98. 171.5 пунктта:

98.1. “карап тотарга” сүзен “карап тоталар” сүзе белән алыштырырга;

98.2. “житештерергә” сүзен “житештерэләр” сүзе белән алыштырырга.

99. 172.6 пунктны түбәндәгечә бәян итәргә:

“172.6. Агачларга һәм башка яшеллекләргә гамаклар, атынгычлар, турниклар, кер киптерү өчен баулар элергә, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары, күрсәткечләр, афишалар, белдерүләр, агитацион материаллар, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтен тәмин итү чаралары беркетергә, баганаларны, коймаларны, реклама щитларын, электр чыбыкларын, лампаларын, чәнечкеле коймаларны тарттырырга.”

100. 172.6 пункттан соң түбәндәгә эчтәлекле 172.6.1 пункты өстәргә:

“172.6.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын, күрсәткечләрне(бирелгән рөхсәт язуысыз, паспортсыз), агитацион материалларны, техник конструкцияләрне, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмати тәмин итү чараларын урнаштыру.”

101. Түбәндәгә эчтәлекле 172.20 һәм 172.21 пунктлары өстәргә:

“172.20. транспорт чараларын, шул исәптән чәчелеп ятучы(төзек булмаганнарын), ел фасылына бәйле булмаган рәвештә, әлеге территорияләрдә мәжбүри төзекләндерү эшләрен башкару зарурлыгы булу очрактарыннан тыш, урманпарк, парк, бакча, бульвар, шәһәр урманнарының яшелләндерелгән территорияләренә кую;

172.21. транспорт чараларын, шул исәптән чәчелеп ятучы(төзек булмаганнарын), ел фасылына бәйле булмаган рәвештә, әлеге территорияләрдә мәжбүри төзекләндерү эшләрен башкару зарурлыгы булу очрактарыннан тыш, дөвалану, балаларның уку һәм фәнни учреждениеләре, житештерү предприятиеләре, спорт комплекслары һәм торак кварталларының яшелләндерелгән территорияләренә кую;”

102. 196.1 пунктта:

102.1. өченче абзацны түбәндәгечә бәян итәргә:

“Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын куючы хужалар аларның тәртиптә булуын тәмин итәләр, үз вакытында тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларының куелу урыннарын жыештыралар һәм ремонтлыйлар.”

102.2. бишенче абзацта “торгызырга бурычлы” сүзен “торгызалар” сүзе белән алыштырырга.

103. 196.3 пунктта “стела” сүзен “күләмле-пространстволы композиция” сүзе белән алыштырырга.

104. 196.4.4 пунктта:

104.1. 1 нче пунктчаны түбәндәгә эчтәлекле абзац белән тулыландырырга:

“ –бер керү юлы булганда, бердән күбрәк конструкция”

104.2. 2 нче пунктчада өченче абзацны алып атырга.

104.3. 12 пунктчада “стелалар” сүзен “күләмле-пространстволы композиция” сүзе белән алыштырырга.

104.4. 13 пунктчада “телефон номерларын, сайтларны, электрон почта адресларын” сүзләрен алып атырга;

104.5. түбәндәгә эчтәлекле 21 пунктча өстәргә:

“21) телефон номерларын, сайтларны, электрон почта адресларын күрсәтеп”.

105. 196.5.1 пунктта:

105.1. беренче абзацта:

105.1.1. “каркасның” сүзен “беркетү элементларының” сүзләре белән алыштырырга;

105.1.2. “билгеләр һәм беркетү элементларын” сүзен “һәм (яки) билгеләр” сүзе белән алыштырырга;

105.2. 16 пунктчаны түбәндәгечә бәян итәргә:

“16) биналарда, стационар булмаган сәүдә объектларында, фризның төсеннән аерылып торучы фон төсләре кулланып”.

106. 196.5.4 пунктның 6 пунктчасында “фонтанда” сүзе алдыннан “вертикаль тәртиптә” сүзе өстәргә.

107. 196.5.6 пунктта 3 нче пунктчада:

107.1. “0,3 м” сүзен “0,6 м” сүзе белән алыштырырга;

107.2. “0,2 м” сүзен “0,4 м” сүзе белән алыштырырга.

108. 196.5.7. пунктта “стелалалр” сүзен “күләмле- пространстволы композицияләр” сүзе белән алыштырырга.

109. 196.5.8 пунктта:

109.1. беренче абзацны түбәндәгечә баян итәргә:

“Күләмле-пространстволы композиция – шәхси башкаруда, кече(6,0 метрдан биек булмаган) яки эре (6,0 м дан биегрәк) форматта эшләнгән, фундамент, каркастан торучы, нейтраль төсләрдәге(соры, ачык көрән, графит, кара, көрән һ.б.ш) материал белән тышланган, оешманың кыскача исемен үз эченә алган, 1500 кв.м. дан зуррак мәйданлы массакүләм карау биналары, корылмалары өчен -бренд, аерым басып торучы декоратив-мәгълүмати конструкция,”

109.2. “стелалар” сүзен “күләмле-пространстволы композиция” сүзе белән алыштырырга;

109.3. түбәндәге эчтәлекле 15 пунктча өстәргә:

“15) 1500 кв.м. дан зуррак мәйданлы массакүләм карау биналары, корылмалары өчен бренд кулланмыйча”.

110. “Гражданнар өчен белдерүләр, мәдәни һәм спорт чаралары афишалары өчен жайланмалар” бүлеген алып атырга.

111. 205 пунктта “тәэмин итәргә бурычлылар” сүзен “тәэмин итәләр” сүзе белән алыштырырга.